

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.9.70](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.9.70)

УДК 336.6

Ж. В. Прокопенко,

к. е. н., доцент кафедри економічної безпеки, публічного управління та адміністрування, Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир

ORCID ID:0000-0002-1844-5329

І. А. Юхименко-Назарук,

д. е. н., доцент, декан факультету документальних комунікацій та менеджменту, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

ORCID ID:0000-0002-2910-1169

ТЕОРЕТИЧНІ, МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

Zh. V. Prokopenko

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economic Security,

Public Administration and Administration,

Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr

I. A. Yukhimenko-Nazaruk

Doctor of Economics, Professor,

Dean of the Faculty of Documentary Communications and Management,

Rivne State University for the Humanities, Rivne

THEORETICAL, METHODOICAL AND ORGANIZATIONAL PRINCIPLES OF IMPLEMENTATION OF ECONOMIC ANALYSIS OF ACTIVITY OF NON-BANKING FINANCIAL INSTITUTIONS

У статті визначено класифікаційні ознаки, які є суттєвими для потреб економічного аналізу, зокрема встановлено, що на організацію та методику економічного аналізу чинить вплив поділ небанківських фінансових установ за метою діяльності (створені з метою отримання прибутку та некомерційні), за юридичним статусом (фізичні та юридичні особи), за формою власності та за видом діяльності та характером послуг, що надаються. Проаналізовано та визначено завдання економічного аналізу діяльності небанківських фінансових установ: аналіз об'єктивної оцінки реальної ситуації в небанківській фінансовій установі та визначення її місця на ринку; встановлення причин, що призвели до виникнення теперішньої ситуації; виявлення ресурсів, які можна застосувати підвищення ефективності установи у сфері фінансів; вироблення конкретних етапів, що дозволять покращити фінансовий стан небанківської фінансової установи; здійснення прогнозів на майбутнє. Враховуючі, що однією з вимог до небанківських фінансових установ є стабільність та безперебійність їх роботи, доповнено існуючі завдання економічного аналізу таких установ такими завданнями як: забезпечення прозорості структури власності та відповідності структури власності вимогам регулятора; оцінка показників економічних нормативів небанківських фінансових установ. Досліджено існуючі методики економічного аналізу та запропоновано структурно-логічний алгоритм проведення економічного аналізу діяльності небанківських фінансових установ у такій послідовності:

загальний аналіз активів небанківських фінансових установ; аналіз джерел фінансування (аналіз капіталу небанківських фінансових установ та аналіз зобов'язань); кількісний аналіз обсягів наданих послуг; аналіз ефективності діяльності (аналіз доходів і витрат: аналіз прибутку та рентабельності). Аналіз фінансового стану передбачає здійснення аналізу ліквідності та платоспроможності, аналізу фінансової стійкості та аналізу конкурентоспроможності, а також аналіз дотримання нормативів резервування. На етапі кількісного аналізу обсягів наданих послуг передбачається визначення таких показників як загальна частка ринку фінансових послуг, яка належить небанківським фінансовим установам та частка ринку фінансових послуг, яка належить відповідному суб'єкту, що дозволить оцінити масштаби діяльності, надати первинну характеристику конкурентоспроможності та визначити місце небанківської фінансової установи у зовнішньому середовищі та серед конкурентів. Доповнено методику аналізом конкурентоспроможності. Запропоновано методику рейтингування небанківських фінансових установ, зокрема визначено, що в основі рейтингової оцінки небанківських фінансових установ має бути покладений аналіз двох основних параметрів: фінансова стійкість (ліквідність, ефективність діяльності рівень платоспроможності, фінансова стійкість, показники динаміки діяльності); стійкість до ризиків (достатній розмір капіталу, наявність ліцензій, відсутність інформації про можливе банкрутство, ділова репутація, місце на ринку, конкурентні переваги, якість менеджменту, результативність діяльності).

The article identifies classification features that are essential for the needs of economic analysis, in particular, it is established that the organization and methodology of economic analysis is influenced by the division of non-bank financial institutions by activity (profit and non-profit), legal status (physical and legal persons), by form of ownership and by type of activity and nature of services provided. The tasks of economic analysis of non-bank financial institutions are analyzed and determined: analysis of objective assessment of the real situation in a non-bank financial institution and determination of its place in the market; identification of the reasons that led to the current situation; identifying resources that can be used to increase the efficiency of the institution in the field of finance; elaboration of specific stages that will improve the financial condition of the non-bank financial institution; making forecasts for the future. Given that one of the requirements for non-bank financial institutions is the stability and continuity of their work, the existing tasks of economic analysis of such institutions have been supplemented with such tasks as: ensuring transparency of ownership structure and compliance of ownership structure with regulatory requirements; assessment of indicators of economic standards of non-banking financial institutions. The existing methods of economic analysis are studied and the structural-logical algorithm of economic analysis of non-banking financial institutions is proposed in the following sequence: general analysis of assets of non-banking financial institutions; analysis of sources of financing (analysis of the capital of non-banking financial institutions and analysis of liabilities); quantitative analysis of the volume of services provided; performance analysis (income and cost analysis: profit and profitability analysis). The analysis of financial condition involves the analysis of liquidity and solvency, analysis of financial stability and competitiveness analysis, as well as analysis of compliance with provisions. At the stage of quantitative analysis of the volume of services provided, it is planned to determine such indicators as the total share of the financial services market owned by non-banking financial institutions and the share of the financial services market owned by the relevant entity. financial institution in the external environment and among competitors. The methodology was supplemented by competitiveness analysis. The method of rating non-banking financial institutions is proposed, in particular, it is determined that the rating assessment of non-banking financial institutions should be based on the analysis of two main parameters: financial stability (liquidity, efficiency, solvency, financial stability, dynamics); resistance to risks (sufficient capital, availability of licenses, lack of information about possible bankruptcy, business reputation, market position, competitive advantages, quality of management, performance).

Ключові слова: небанківські фінансові установи; економічний аналіз; методика економічного аналізу; рейтингова методика.

Keywords: non-bank financial institutions; economic analysis; methods of economic analysis; rating methods.

Постановка проблеми. Неєфективна система оцінки стану діяльності небанківських фінансових установ може призвести до недовіри до установи та відтоку коштів, що призведе до кризи ліквідності. Економічний аналіз допомагає оцінити фінансовий стан суб'єкта господарювання, виявити проблеми у його діяльності, а також з'ясувати причини, що зумовили їх виникнення. На сьогоднішній день економічний аналіз має важливе значення для управління діяльністю будь-яких установ, в тому числі небанківських фінансових, особливо актуальним постає питання ефективного та безперебійного функціонування небанківських фінансових установ, проте існуючі методи економічного аналізу та його організація є недостатньо ефективними та потребують удосконалення та розробки ефективного інструментарію для управління такими установами, що дозволить досягати рівноваги на ринку фінансових послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання методології економічного аналізу окремих видів небанківських фінансових установ досліджували Кащєна Н.Б., Цуканова О.В., Гаркуша Н.М., Поплавський, О.О., Ремига С.П., Буянова Т.І., проте комплексно дане питання не досліджувалося.

Формулювання цілей статті. Метою статті є комплексна оцінка теоретичних, методичних та організаційних засад здійснення економічного аналізу діяльності небанківських фінансових установ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виконання небанківськими фінансовими установами своїх функцій у економічній системі, забезпечення їх безперебійного функціонування, створення відповідного забезпечення стабільності вимагає розробки дієвого інструментарію для управління такими установами. Такий інструментарій можливий за умови функціонування дієвої системи оцінки результатів діяльності небанківськими фінансовими установами та ефективності використання їх ресурсів. Саме тому необхідним є розробка теоретичних, методичних та організаційних засад здійснення економічного аналізу діяльності небанківських фінансових установ.

Економічний аналіз діяльності є важливим для небанківських фінансових установ, адже він покликаний обґрунтувати прийняте рішення та оцінити його наслідки з позицій економічної ефективності. Проте слід відмітити, що небанківські фінансові установи за класифікаційними ознаками різняться, відповідно це має враховуватися при здійсненні економічного аналізу.

На нашу думку, важливим є визначення класифікаційних ознак, які є суттєвими для потреб економічного аналізу, що в свою чергу слугуватиме для удосконалення показників економічної діяльності.

Небанківські фінансові установи всіх форм власності та видів діяльності повинні аналізувати свій фінансовий стан, адже в сучасних умовах нестабільності економічної системи в цілому небанківські фінансові установи змушені підтримувати ефективність системи управління на вищому рівні, щоб зберегти свої конкурентні переваги. удосконалення системи економічної оцінки, яка допоможе їм прогнозувати результати діяльності, розробляти стратегію розвитку, виявляти проблеми та шукати шляхи їх вирішення.

При здійсненні економічного аналізу важливим є врахування мети діяльності фінансових установ, зокрема чи створені вони з метою отримання прибутку, або ж є некомерційними. Наприклад, для установ, що створені з метою отримання прибутку (комерційні установи) важливим для діагностики стану їх діяльності є аналіз показників прибутку, що є неактуальним для некомерційних установ.

Важливою класифікаційною ознакою, яка має враховуватися при здійсненні економічного аналізу є врахування юридичного статусу: фізична чи юридична особа, а також форми власності, виду діяльності та характеру послуг, що надаються, адже існуючі методики розрахунку показники економічної діяльності небанківських фінансових установ майже не враховують специфіку їх діяльності. Так, наприклад, при економічному аналізі державних небанківських фінансових установ важливим є розрахунок та аналіз показників виконання кошторисних призначень. Щодо особливостей економічного аналізу небанківських фінансових установ в залежності від характеру послуг, що вони надають, то, для установ, що надають страхові послуги важливими є: показники аналізу фінансового забезпечення страховика; аналіз страхових операцій; для пенсійних установ аналізу підлягають: показники аналізу пенсійного забезпечення; аналіз пенсійних виплат; для кредитних установ важливими є наступні показники: коефіцієнт портфеля ризику; коефіцієнт повернення тощо.

Важливим з позиції удосконалення методології економічного аналізу небанківських фінансових установ є дослідження та трансформація його завдань.

Черниш С.С. вважає, що головними завданнями економічного аналізу є:

1. Вивчення механізму дії економічних законів, визначення закономірностей і тенденцій економічних явищ та процесів у конкретних умовах.
2. Визначення місця економічної системи будь-якого порядку у ринковому середовищі, стратегічні тактики і поведінки.
3. Обґрунтування економічних програм, індикативних планів, бізнес-планів, прогнозів і управлінських рішень та контроль за їх виконанням.

4. Оцінка виконання цільових завдань розвитку економічної системи, причин і факторів, які зумовили позитивні та негативні зміни.

5. Виявлення невикористаних резервів поліпшення економіки досліджуваного об'єкта на основі вивчення передового досвіду та досягнень науки і практики.

6. Визначення пріоритетів стратегічного розвитку економічної системи, оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу.

7. Розроблення й обґрунтування заходів, спрямованих на активізацію використання резервів і прийняття оптимальних управлінських рішень [9].

Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. до завдань економічного аналізу відносять:

1) Оцінка ефективності функціонування об'єкта через систему економічних показників.

Дане завдання передбачає оцінку ситуації, яка склалася, а саме: вивчення рівня показників і їх динаміки, порівняння з показниками аналогічних підприємств, визначення місця, яке займає підприємство на ринку, рівня використання ресурсів і виробничого потенціалу і т.п.

2) Вивчення причинно-наслідкових зв'язків об'єкта і побудова його факторної моделі.

3) Дослідження характеру причинно-наслідкових зв'язків і вибір методів їх кількісного виміру.

У сучасних умовах економічний аналіз володіє багатим арсеналом методів кількісного виміру причинно-наслідкових зв'язків, а саме: традиційними, математико-статистичними і евристичними. Про них піде мова в наступних главах роботи.

4) Виявлення умов, що позитивно чи негативно впливають на результати діяльності об'єкта.

5) Пошук варіантів рішень, які б сприяли покращенню діяльності об'єкта аналізу.

6) Порівняння варіантів рішень.

7) Підготовка одного або кількох варіантів рішень для керівництва.

Завдання економічного аналізу не вичерпуються цим переліком. Багатогранність господарських ситуацій, специфічність окремих видів аналізу ставлять перед ним завдання автономного характеру. [8].

Ми погоджуємося з думкою авторів та вважаємо, що завдання економічного аналізу повинні враховувати специфіку діяльності суб'єкта.

Слід відмітити, що питанням економічного аналізу небанківських фінансових установ приділено недостатньо уваги з боку науковців.

На нашу думку, завданнями економічного аналізу небанківських фінансових установ є:

- аналіз об'єктивної оцінки реальної ситуації в небанківській фінансовій установі та визначення її місця на ринку;

- встановлення причин, що призвели до виникнення теперішньої ситуації;

- виявлення ресурсів, які можна застосувати підвищення ефективності установи у сфері фінансів;

- вироблення конкретних етапів, що дозволять покращити фінансовий стан небанківської фінансової установи;

- здійснення прогнозів на майбутнє.

Враховуючі, що однією з вимог до небанківських фінансових установ є стабільність та безперебійність їх роботи, необхідність вбачаємо у доповненні існуючих завдань економічного аналізу небанківських фінансових установ такими завданнями як:

1) забезпечення прозорості структури власності та відповідності структури власності вимогам регулятора;

2) оцінка показників економічних нормативів небанківських фінансових установ.

Економічний аналіз, як й інші науки, має ґрунтуватися на чітко визначених принципах. Принцип (лат. *principium* – початок, основа) означає норму поведінки і діяльності. Отже, при проведенні аналізу слід керуватися такими принципами: державний підхід; науковість; комплексність; системність; об'єктивність; конкретність; точність; дієвість; безперервність; ефективність (економічність); порівнянність; оперативність; демократичність; доступність; принцип основної ланки, або вузьких місць [3].

Матієшин М. М. виділяє наступні принципи економічного аналізу: науковості; системності; комплексності; періодичності; достовірності; оперативності; дієвості; ефективності; всебічності; динамічності; паралелізм [4].

Савицька Г.В. виділяє п'ять принципів економічного аналізу: принцип чіткого розподілу обов'язків з проведення аналізу між окремими виконавцями, принципи економічності та ефективності аналітичного процесу, принципи регламентації та уніфікації [7, с. 13].

Економічний аналіз небанківських фінансових установ має свої особливості, тому необхідність вбачає в розширенні принципів. На нашу думку, для економічного аналізу небанківських фінансових установ характерний такий принцип як принцип рейтингової оцінки, який передбачає необхідність встановлення пріоритетів у досягненні поставлених перед установою завдань, черговості здійснення заходів, які спрямовані на зміну та розвиток економічного стану небанківської фінансової установи. Також важливим принципом є принцип зіставності, який передбачає, що результати економічного аналізу мають бути зіставні з аналогічними даними, що отримані від іншої однотипних фінансових небанківських установ.

Важливим є дослідження методик аналізу діяльності небанківських установ, адже знання методів та володіння прийомами економічного аналізу в сучасних умовах особливо актуальними для небанківських фінансових установ. Методикою вважається сукупність правил та методів за допомогою яких оцінюють економічний стан установи.

Кашена Н.Б., Цуканова О.В., Гаркуша Н.М. зазначають, що більшість науковців до основних елементів методики економічного аналізу відносять:

1. Формулювання завдань і цілей аналізу.
2. Визначення об'єктів аналізу.
3. Система показників, за допомогою яких досліджується об'єкт аналізу.
4. Послідовність проведення дослідження та його періодичність.
5. Способи й методи дослідження об'єктів аналізу.
6. Джерела інформації, на яких ґрунтується аналіз.
7. Рекомендації щодо суб'єктів аналізу.
8. Технічні засоби, які доцільно використовувати для аналітичного дослідження.
9. Оформлення результатів аналізу.
10. Користувачі результатів аналізу.
11. Система чинників, які впливають на зміну показників.
12. Оцінка трудомісткості аналітичних робіт, одержання економічного ефекту від проведеного аналізу[2].

Поплавський О.О., досліджуючи аналіз діяльності страхових установ виділяє «три блоки аналізу, що охоплюють ключові напрями діяльності страховика, а саме, формування ресурсів (блок «Аналіз фінансового забезпечення страховика»), їх використання (блок «Аналіз інвестиційної діяльності») та розвиток компанії в конкурентному середовищі (блок «Аналіз страхових операцій»). Діяльність страхової компанії як учасника фінансового ринку можна розглядати в частині:

- 1) аналізу власного капіталу – при випуску цінних паперів;
- 2) аналізу позикового капіталу – в процесі залучення коштів через позики або боргові цінні папери;
- 3) аналізу фінансової стійкості ризиків – під час емісії цінних паперів, що прив'язані до страхових ризиків;
- 4) аналізу фінансових інвестицій – при вкладанні активів страховика в різноманітні об'єкти;
- 5) аналізу ринкових ризиків — у процесі управління ними;
- 6) аналізу прибутковості інвестицій – під час визначення потенційного та фактичного рівнів віддічі від інвестицій і виявлення причин відхилень [5].

Ремига С.П. стверджує, що «методика визначення критеріїв оцінки фінансового стану пенсійного фонду включає такі етапи аналізу:

1. Аналіз фінансового стану недержавного пенсійного фонду.
2. Аналіз надійності функціонування.
3. Аналіз економічної ефективності діяльності фонду» [6].

Буянова Т.І. у методиці здійснення економічного аналізу діяльності страхових компаній виділяє наступні блоки:

- 1) Аналіз ресурсів страхової організації: аналіз майнового потенціалу (аналіз наявності, руху та використання основних засобів та обладнання; аналіз наявності та використання трудових ресурсів; аналіз матеріальних ресурсів), аналіз фінансового потенціалу.
- 2) Аналіз результатів господарської діяльності: аналіз формування страхового портфеля; аналіз доходів страхової організації; аналіз витрат страхової організації; аналіз фінансових результатів; аналіз фінансового становища.
- 3) Аналіз ефективності видів діяльності: аналіз ефективності нормальної діяльності; аналіз ефективності інвестиційної діяльності; аналіз ефективності фінансової складової діяльності [1].

Питання методики аналізу діяльності небанківських фінансових установ наразі комплексно не досліджено. Науковцями розроблені методики для окремих типів небанківських фінансових установ, саме тому виникає необхідність у розробці загального алгоритму проведення аналізу діяльності небанківських фінансових установ (рис. 1).

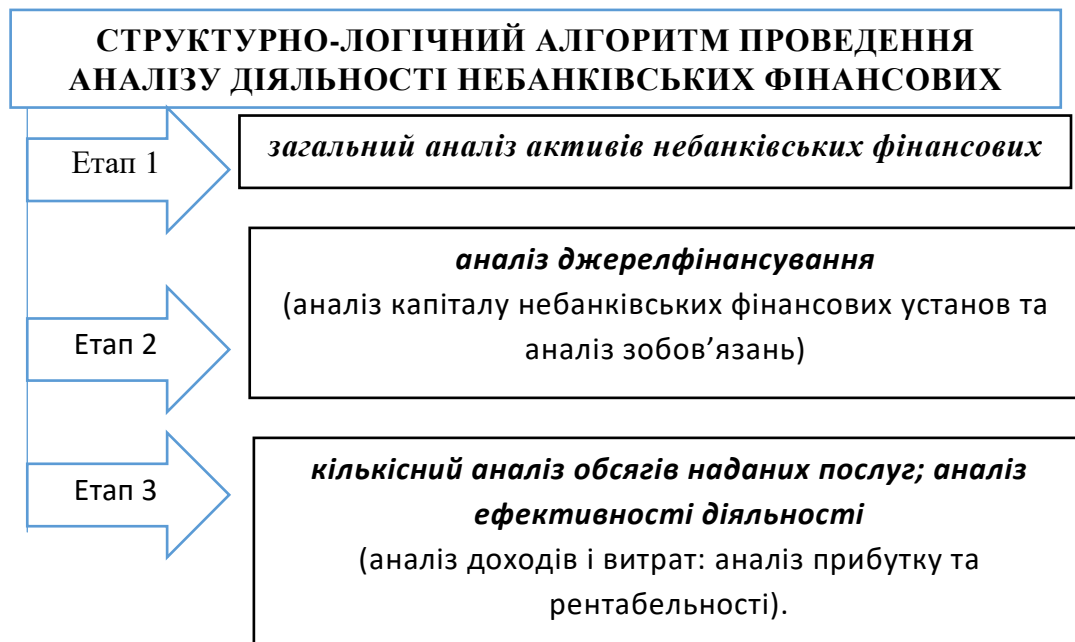

Рис. 1. Структурно-логічний алгоритм проведення аналізу діяльності небанківських фінансових установ

В результаті вивчення існуючих методик аналізу діяльності небанківських фінансових установ нами запропоновано структурно-логічний алгоритм проведення такого аналізу. Аналіз діяльності небанківських фінансових установ має здійснюватися у наступній послідовності послідовності:

- 1) першим етапом є загальний аналіз активів небанківських фінансових установ;
- 2) другим етапом є аналіз джерел фінансування (аналіз капіталу небанківських фінансових установ та аналіз зобов'язань);
- 3) третій етап – кількісний аналіз обсягів наданих послуг; аналіз ефективності діяльності (аналіз доходів і витрат: аналіз прибутку та рентабельності).

Аналіз фінансового стану передбачає здійснення аналізу ліквідності та платоспроможності, аналізу фінансової стійкості та аналізу конкурентоспроможності, а також аналіз дотримання нормативів резервування.

Фінансовий стан небанківської фінансової установи оцінюється за результатами виробничо-комерційної та фінансової діяльності. В залежності від того, наскільки успішно установа здійснює свою діяльність її стан можна оцінити як стійкий, нестійкий або кризовий.

Стійкий фінансовий стан свідчить про здатність установи розраховуватися за своїми боргами, свідчить про наявність в організації необхідного обсягу ресурсів для фінансування своєї діяльності, а також про високий рівень ліквідності та платоспроможності. Небанківська фінансова установа з високим рівнем фінансової стійкості характеризується низьким ступенем залежності від зовнішніх джерел фінансування, а значить вона меншою мірою схильна до ризику банкрутства.

Таким чином, мета оцінки фінансового стану небанківської фінансової установи полягає у виявленні її становища з погляду ліквідності, прибутковості та платоспроможності. Оцінка дозволяє визначити проблемні галузі діяльності організації та своєчасно здійснити комплекс заходів щодо їх усунення та покращення фінансового стану.

На етапі кількісного аналізу обсягів наданих послуг передбачається визначення таких показників як загальна частка ринку фінансових послуг, яка належить небанківським фінансовим установам та частка ринку фінансових послуг, яка належить відповідному суб'єкту, що дозволить оцінити масштаби діяльності, надати первинну характеристику конкурентоспроможності та визначити місце небанківської фінансової установи у зовнішньому середовищі та серед конкурентів.

При аналізі діяльності небанківських установ особливу увагу слід приділити методиці аналізу витрат, зокрема необхідність вбачаємо у трансформації значення калькулювання для таких установ, зі зміщенням уваги до визначення сукупного розміру витрат з їх перерозподілом за звітними періодами.

З метою удосконалення економічного аналізу діяльності небанківських фінансових установ необхідність вбачаємо у доповненні методики аналізом конкурентоспроможності, що обґрунтовується специфікою конкуренції в даній галузі, зокрема, що витікає з особливостей самої сфери фінансових послуг, яка, з одного боку, передбачає наявність послуг аналогів яких не має у інших суб'єктів, з іншого боку, наявністю банків як конкурентів.

Метою оцінки фінансового стану небанківської фінансової установи є визначення обсягів розвитку всієї системи небанківських фінансових установ, а також окремих відповідних установ, що дозволяє виявляти фінансово-стабільні та надійні небанківські фінансові установи, які не мають серйозних проблем у своїй діяльності, а також проблемні установи, які зазнають серйозні фінансові проблеми.

Існують різні методи оцінки стану організації зокрема, рейтингові системи, системи аналізу індикаторів, системи оцінки ризиків, статистичні системи.

На нашу думку, ефективною системою оцінки, яка дозволить контролювати стан фінансової системи загалом, в тому числі небанківських фінансових установ є рейтингова методика.

Рейтингова методика – це система оцінювання діяльності небанківських установ, що заснована на даних балансу установи, фінансових показниках, оцінці значущості, масштабності та важливості об'єкта для всієї економічної системи, його якісних характеристиках, що мають кількісне позначення, виражена у вигляді єдиної зведеної оцінки.

Слід зазначити, що у сучасних умовах розвитку небанківських фінансових установ незалежна рейтингова оцінка відповідної установи актуальна не лише для споживачів, а й органів публічної влади, інвесторів, і безпосередньо самої установи.

В основі рейтингової оцінки небанківських фінансових установ має бути покладений аналіз двох основних параметрів:

- фінансова стійкість (ліквідність, ефективність діяльності рівень платоспроможності, фінансова стійкість, показники динаміки діяльності);
- стійкість до ризиків (достатній розмір капіталу, наявність ліцензій, відсутність інформації про можливе банкрутство, ділова репутація, місце на ринку, конкурентні переваги, якість менеджменту, результативність діяльності).

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Отже, методика рейтингування є важливим інструментом для діагностики фінансового стану небанківської фінансової установи, встановлення її фінансової стійкості, виявлені проблем діяльності. Вона допомагає розробити систему заходів щодо виходу із кризових ситуацій та досягненню фінансової стабільності.

Список літератури.

1. Буянова Т.И. Особенности комплексного экономического анализа деятельности страховой организации. Известия Уральского государственного экономического университета. 2007. №1. С. 36-38.
2. Кашена Н. Б., Цуканова О. В., Гаркуша Н. М. Методика економічного аналізу: сутність та елементи. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2014. Вип. 1. С. 40–51.
3. Купалова Г. І. Теорія економічного аналізу: навч. Посібник. К. : Знання, 2008. 639 с.
4. Матієшин М. М. Організація економічного аналізу процесу експлуатації основних засобів у будівельних підприємствах. Ефективна економіка. 2014. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_7_47
5. Поплавський, О. О. Діяльність страхової компанії як об'єкт економічного аналізу. «Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування, 4(74), 2016.С. 192–200.
6. Ремига С. П. Методичні підходи до економічного аналізу діяльності недержавних пенсійних фондів. Сталий розвиток економіки. 2013. № 2. С. 363-366. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2013_2_78
7. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия : учебное пособие. Минск : Новое знание, 2002. 704 с.
8. Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. Теорія економічного аналізу: підручник. Тернопіль: Видавництво Астон, 2006. 368 с.
9. Черниш С.С. Економічний аналіз. Навчальний посібник. К: Центр учбової літератури, 2010. 312 с.

References.

1. Buyanova, T.I. (2007), "Features of a comprehensive economic analysis of the activities of an insurance organization", *Izvestiya Uralskogo gosudarstvennogo ekonomicheskogo universiteta*, vol. 1, pp. 36-38.
2. Kaschena, N. B. Tsukanova, O. V. and Harkusha, N. M. (2014), "Methods of economic analysis: essence and elements", *Ekonomichna stratehiia i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh*, vol. 1, pp. 40–51.
3. Kupalova, H. I. (2008), *Teoriia ekonomichnoho analizu* [Theory of economic analysis: textbook], Znannia, Kyiv, Ukraine, P. 639.
4. Matiieshyn, M. M. (2014), "Organization of economic analysis of the process of operation of fixed assets in construction enterprises", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 7, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_7_47 (Accessed 10 Sept 2020).
5. Poplavs'kyj, O. O. (2016), "The activities of the insurance company as an object of economic analysis", «*Visnyk ZhDTU*»: *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, vol 4(74), pp. 192–200.
6. Remyha, S. P. (2013), "Methodical approaches to economic analysis of non-state pension funds", *Stalyy rozvytok ekonomiky*. vol. 2, pp. 363-366.
7. Savitskaya, G.V. (2002), *Analiz hozyaystvennoy deyatelnosti predpriyatiya* [Analysis of economic activity of the enterprise], Novoe znanie, Minsk, P. 704.
8. Seredyn'ska, V.M. Zahorodna, O.M. and Fedorovych, R.V. (2006), *Teoriia ekonomichnoho analizu: pidruchnyk* [Theory of economic analysis], Vydavnytstvo Aston, Ternopil', Ukraine, P. 368.
9. Chernysh, S.S. (2010), *Ekonomichnyj analiz* [Economic analysis], Tsentri uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine, P. 312.